

FATABUREN 1968

fataburen

Nordiska museets och Skansens årsbok 1968

FATABUREN

NORDISKA MUSEETS OCH
SKANSENS ÅRSBOK

1968

Redaktion: Gösta Berg · Sam Owen Jansson · Skans Torsten Nilsson ·
Christian Axel-Nilsson

Redigerad av Ernst-Folke Lindberg

Layout: Torsten Stääf

Tryck: Tryckeribolaget Ivar Hæggström AB 1968

Pärmens färgbild: »Tidsreportage. La béguine.» Detalj från oljemålning av Otte Sköld, 1931. Moderna Museet.

Beklädnadsindustrin och modet

Från 1870 till 1930 genomgick beklädnadsproduktionen en utveckling från övervägande hantverksproduktion till starkt dominerande industriell produktion. För herr- och gosskläder hade den industriella tillverkningen tagit fart redan under 1900-talets första årtionde. För dambeklädnaden utfördes mest korsetter, underkläder och förkläden m. m. dels i bomull dels i trikå. Även för män var skjortor och kragar, manschetter och underkläder i bomull eller trikå sådant som tidigast utfördes industriellt. Längre hade dock produktionen av färdigsydda kläder karaktär av hemindustri eller som det också kallades storhantverk eller t. o. m. storslöjd. Flera av nu verkssamma företag i konfektionsbranschen har börjat som förlagsrörelse, dvs. tillskurna plagg eller material har utlämnats till hemmen för sömnad mot en viss betalning per styck. Fler-talet företag i Borås, vårt centrum för textila industrier, hade ännu på 30-talet hundra eller fler hemarbetare. I Sjuhäradsbygden har detta slag av hemindustri gamla anor. Den industriella produktionen har i stort sett vuxit ut från hemslöjden och förlags-slöjden. Detta gäller t. ex. firmor sådana som AB Eriksson och Larsson (1892), Oscar Jacobsson AB (1906), Algot Johansson AB, Algots (1907), AB Vitvaruindustri (1918), m. fl.

För damkonfektionen gick det trögt förutom med vitvaror och trikåunderkläder. Kravet på individuell passform var stort så länge de åtsittande klänningarna med insydda styvnader och stålfjädrar hörde till den nödvändiga utrustningen för att ge kvinnorna en smal midja, en svällande barm och ett omfångsrikt och kurvigt höftparti. Det första överplagg, som blev föremål för industriell tillverkning, var blusen. Omkring 1900 blev dräkten med kjol och jacka det stora modet och blusen dess nödvändiga komplement. Mans- och gosskläder blev redan under 1900-talets första årtionden så standardiserade att de väl lämpade sig för industriell framställning i stora serier. De obetydliga förändringarna från år till år i tillskärning och sömnad gjorde det möjligt att skaffa maskiner, som kunde utnyttjas under en följd av år. Sannolikt föreligger här en växelverkan. Den industriella tillverkningen har utnyttjat ett drag i den manliga klädattityden och har i sin tur ytterligare accentuerat tendensen till likformighet och brist på omväxling. Konfektionen producerade till en början arbetsblusar, skjortor, arbetsbyxor, storvästar o. dyl. men övergick småningom till mera modebetonad tillverkning som kostymer, överrockar, ulstrar och regnkappor.

Det fanns länge en berättigad miss-

1. Stora sömnads-
salen i Mölnlycke fa-
brik Hasängen för
fritidskläder, 1949.

2. Elektrisk band-
såg för tillskärning.
Mölnlycke, 1949.

Nylén:
Beklädnads-
industrin
och modet

tro mot fabriksgjorda kläder. Inte bara passformen utan kvaliteten på tyget och sömnaden ansågs låg. Priserna var också därefter för att passa en kundkrets vars knappa tillgångar inte tillät några anspråk. Den färdigköpta kostymen blev en social klasstämpel,

som länge utgjorde ett hinder för konfektionens acceptering, även sedan kvaliteten höjts i alla avseenden. Den skräddarsydda måttbeställda kostymen var in på 20-talet ett självklart signum för en person som ville vara välklädd. I en broschyr från Engelska skrädde-

3. Sommarklänning
vid badstranden.
Ur *Le Coquet*,
Journal des modes
1906.

4. Överrock
ur *Minister Gazette*
Fashion. Omkring
1920.

5. Ur katalog från PUB 1913.

6. Ulstrar och pale-
tår för ynglingar.
Ur katalog från
Konfektions AB
Union, hösten 1915.

riet 1927 står att läsa följande: »För dem som vill vinnlägga sig om att vara verkligt välklädd torde det i detta sammanhang näppeligen vara behöfligt att erinra om, att en skräddarsydd kostym av ett förstklassigt tyg är ett oundgängligt krav för en dress, vilken skall gälla som 'first class'.» I själva verket hade det vid den tiden blivit nödvändigt för de hantverksmässigt arbetande skrädderierna att erinra om sina produkters överläsenhet över konfektionens. Den hade då erövrat så gott som hela marknaden.

Genombrottet förbereddes under världskriget. Vid tiden för krigsutbrottet 1914 var den industriella tillverkningen av manskläder väl utvecklad, hade en betydande bredd och en stor kundkrets bland folk som måste köpa billigt. För att få köpare med fetare plånböcker att anmäla sitt intresse hade konfektionsbranschen att höja kvaliteten på tyger, sömnad och passform, att övervinna den skarpa konkurrensen från en storimport, skrädderierna och syateljéerna. Och så naturligtvis att fabriksgjorda kläder var en klasstämpel. Världskriget medförde betydande tekniska framsteg även på beklädnadsindustriens område. Massarméernas utrustning med uniformer kom att påskynda utvecklingen. En rad teknisk-organisatoriska och maskinella uppfinningar fördes hastigt fram. I USA, där konfektionens redan hade en större omfattning och spridning socialt sett än i Europa, rev massproduktionen igång en utveckling, som i ännu högre grad gjorde det till konfektionens föregångsland.

I Sverige skapade visserligen avspärningen under kriget material-

Nylén:
Beklädnads-
industrin
och modet

knapphet men lättade också på trycket från den utländska konkurrensen. Både textilfabrikanter och beklädnadsproducenter fick ett välkommet andrum och kunde expandera. Maskinparken förnyades och utvidgades med de senaste amerikanska modellerna och uppfinningarna; stofferingsmaskiner till olika moment, t. ex. påsättning av kragar, blindstickningsmaskiner för kanter, för knapphål, vidare krympanläggningar m. m. När det internationella handelsutbytet åter kom igång efter fredsslutet 1918, var den inhemska beklädnadsindustrin så till vida i ett gott utgångsläge att den kunde möta konkurrensen utifrån med

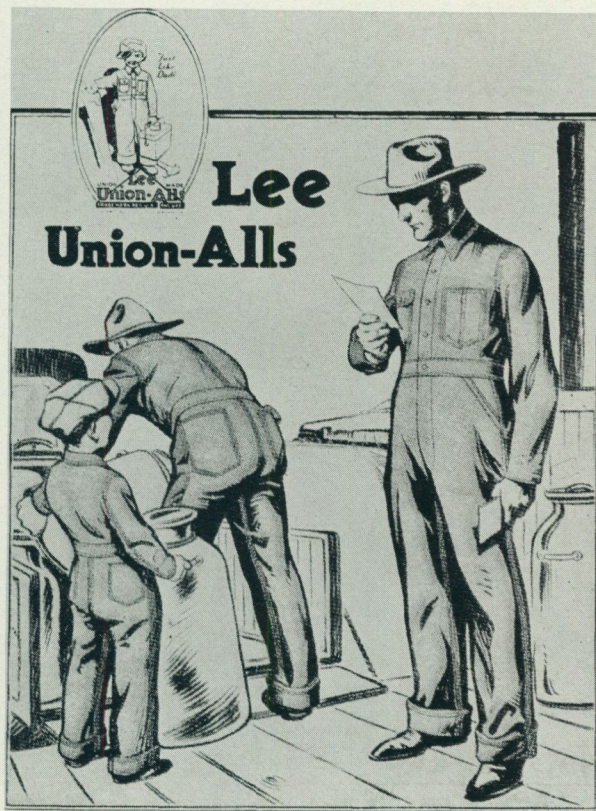
högre kvalitet på sina produkter, samtidigt som den kunde tillgodose en ökad efterfrågan genom massproduktion.

Även på detta område var USA läromästare. Härifrån kom nyheterna i rationalisering och organisation. Produktionsprocessen uppdelades i sina enklaste handgrepp. Varje arbetare gjorde endast ett eller några av dessa. Arbetet på en kavaj t. ex. uppdelades i en högrationaliserad konfektionsfabrik på 50 moment, vart och ett utfört av en arbetare. I USA utformades också försäljnings- och reklamteknik. När marknadens behov var mättat skapades nya behov med hjälp av välberäknade reklamkampanjer. När sömnadsindustriens produkter, särskilt herrkostymerna, kunde framställas i standardiserade typer i stora serier, hade man förutsättningarna att skapa en prisbillig vara. Man kunde knyta de bästa tillskärare till fabrikena. Passformen förbättrades, storleksurvalet ökades. De stora konfektionsfirmorna började föra fram kvalitetsmodeller efter måttbeställning med begränsad inprovning. Detta skedde i samarbete med affärer som MEA, PUB och NK, vilkas varor hade högt prestigevärde.

Den industriella framställningen av kläder hade på 20-talet nått så långt att den behärskade hela marknaden. Den gav alla människor möjlighet att tillfredsställa mera differentierade behov. Den hade skaffat sig möjlighet att i viss mån dirigera behoven, att ge dem en form, att standardisera formvariationerna och att öka differentieringen av behoven för att få fram en så stor konsumtion som möjligt.

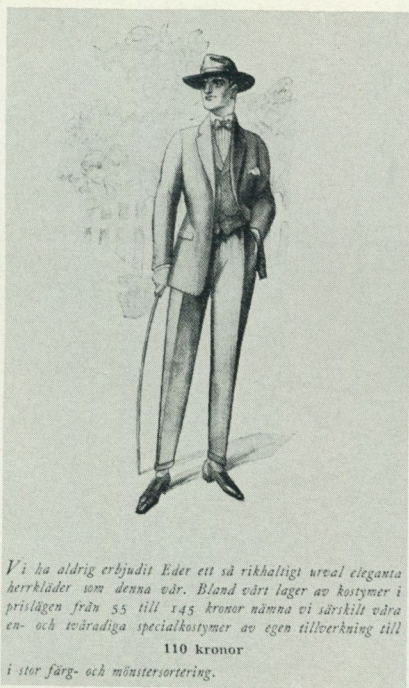
Beklädnadsindustrins utveckling har

7. Annon för över-
aller, de ameri-
kanska överdrags-
kläderna. Ur en
katalog från Ströms
1926.

8. *Ur Grafton Fashions for Gentlemen, 1922.*

sålunda givit vissa direkta resultat i kvantitet och kvalitet, i formförändring av plaggen för anpassning till den industriella produktionens tekniska och organisatoriska procedur. Men det finns mera allmänna företeelser förknippade med industrialismens framväxt under de gångna hundra åren, som mera djupgående förändrat samhället och som beklädnadsindustriens här påvisade utveckling sammanhänger med och är betingad av.

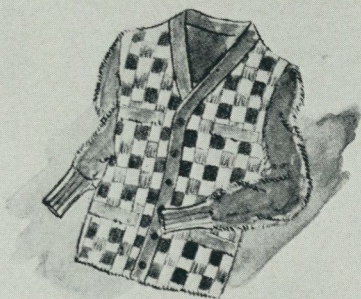
Den allmänna höjningen av produktionsnivån har givit ett ökat välbstånd, vars fördelning inom samhället föranlett och föranleder starka motsättningar mellan dess olika grupper. Höjningen av arbetarklassens välbstånd har haft en utomordentligt stor betydelse för utformningen av kläderna, klädvanorna och produktionen. Den allmänna

demokratiseringsprocessen före första världskriget gick långsamt. Den sociala prestige kom för mansdräkten att knyta sig till fracken, bonjouren, jacketten, den höga hatten och de vita stärksakerna. Den kulörta skjortan med fasta manschetter och fast krage hörde till konfektionens nyheter, som snart blev vanligare än den vita skjortan till vardags och under loppet av 20-talet också till finare kostym. Fracken, bonjouren och jacketten betecknas på 10-talet som det stora modet och var utpräglade skräddarplagg, liksom smokingen. Först i mellankrigstiden under 20-talet började de mera avancerade herrkonfektionsfabrikerna att tillverka frack och smoking. Kriget medförde de största förändringarna på mer än hundra år. Smokingen ersatte fracken som enklare festplagg, bon-

Sportmössan

som helst bör vara i sportkostymens mönster, är av ett mjukt behagligt material, men har ändå påfallande stadga i formen.

Pullovern,

eller dess variant, slip-overn, (den stickade tröjan att knäppa framtill) i medelmåttigt djärva mönster, hör till golvkostymen, ävenså *golvstrumpor* i mönster med tröjan. Det nyaste i pullovers, liksom i strumpor, präglas en distignerad smak i färg- och mönsterställningar. Rutmönstret är ett rikt varierat tema — men den enfärgade pullovern finnes också företrädd i ett flertal nyanser.

Baretten

"Béret basque", som kan man säga, gjorts världsbekant genom den franske tennismästaren Borotra. "den flygande basken", synes i år i synnerligen hög grad bli såväl sport- som segelmössan par preference.

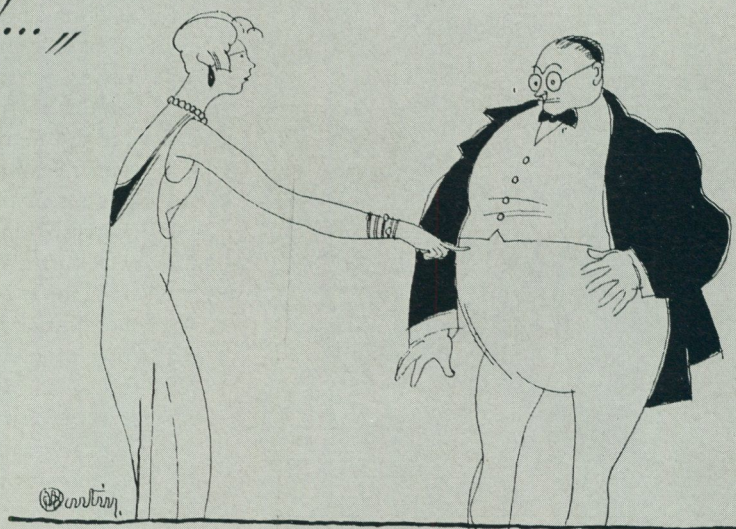
Den stickade halsduken

av ylle är också en sak, som bör vara med till denna utrustning. Antingen denna eller kulörta bröstficksnäsduken — eller bada — utgöra med fördel dräktens "djärva" färgklick.

Paul U Bergströms

"Sporty!...
Sporty!..."

Il n'y a pas d'âge pour prendre
du ventre. Du reste, on ne
"prend" pas du ventre, on
l'"accepte".

12. Teckning till en
artikel. Ur Femina,
mars 1928.

jouren och jacketten började gå ur bruk under 20-talet, en tid ersatt av svart kavaj med grårandiga byxor, s. k. city-dress. Ulstern blev det egentliga ytterplagget, paletå hörde till den mera exklusiva garderoben. Cheviotkostymen blev något av ett universalplagg. Kaki-kostymen och trenchcoaten liksom de militära spetsbyxorna kom till heders som civila plagg. Via sporten och friluftslivet fördes nya plaggtypen och material in. Grova tweeder och rutiga tyger i kavajkostymer, som bars med knickerbockers och sportstrumpor, längre fram på 20-talet med golfbyxor, den stora vågen för vardagsbruk i mansdräkten. Den mörka kavajkostymen med dubbelvikt stärkkrage med rundade hörn blev fin. Da-

masker därtill gav den fulländade elegansen. Dessutom kom under tjugotalet en rad bekväma plagg i stickning, sweaters, pull-overs, slip-overs, alla förvärv från den anglosaxiska beklädnadsmiljön, där sport och friluftsliv blivit folkrörelser av betydande omfattning. Campingen kom vid den här tiden från samma håll och medförde en omfattande produktion av fritidskläder. Overallen som blev arbetarplagget framför alla andra, influerade fritidskläderna liksom arbetsblus och skjorta gör det nu. Ahla tog upp en tillverkning av fritidsoveraller som gav upphov till en allt rikare differentiering av begreppet fritidskläder, i samma mån som arbetstiden förkortades genom 8-timmars arbetsdagen

Model 832

One of the most popular designs of the season. Note its natural grace, poise and pretty curves. 41 inch bust. Imported "Jewelry" in white or pink. Sizes 20 to 30. Price \$3.50

Over 100
Other Stylish
Models To
Select From

Bon Ton
CORSETS

Back Lace or Front Lace are designed to fit perfectly and comfortably every type of figure. This is possible through the creative genius of our Parisian designing staff and the skillful use of only quality materials.

Each model reflects the touch of the master hand and has distinctive features and shaping powers which screen the faults and emphasize the natural beauty of the figure for which it is intended. A wonderful array of styles in all the newest materials and colors at any price you wish to pay. Our new catalog, the Royal Blue Book, mailed free upon request.

Ask YOUR Dealer

From \$3 up to \$25

REMEMBER - It pays YOU to buy corsets that are trade marked and nationally advertised, because they are sold at uniform prices and YOUR satisfaction is guaranteed.

ROYAL WORCESTER CORSET CO. Manufacturers, Worcester, Mass.

Also makers of the famous ROYAL WORCESTER corsets at \$1 to \$3

13. Annon i Vogue,
juni 1915.

och den lagstadgade semestern gav alla arbetsgrupper och sociala skikt ökad fritid. Från arbetardräkten har modet hämtat flera andra idéer, som berikat formvärlden och differentierat våra klädvanor. Lumberjackan och baskermössan, jeans eller — som det hette förr — farmarkalsonger.

Genom samhällets omvandling tvingades och tvingade sig kvinnan ut i förvärvslivet. Som yrkeskvinna fick hon andra beklädnadsbehov grundade på de praktiska, ekonomiska och sociala realiteter hon mötte i sin arbetsmiljö. Den fullständiga omvälvning i livsföring, sociala och ekonomiska förhållanden, som kvinnorna fick genom industrialismen, är en del

av den allmänna demokratiseringsprocessen och utjämningen mellan grupperna. Aldrig har förändringar av så stor räckvidd skett på så kort tid för kvinnorna. Det avspeglade sig också i dräkten. Kvinnorörelsen vann under 1800-talets sista årtionden och 1900-talets början mycket långsamt terräng under en seg kamp för de enklaste samhälleliga rättigheter för kvinnan, för att få rösta, för att själv få disponera över de tillgångar hon ägde, för att få tillträde till studier och yrkesutbildning, till yrkesmässigt arbete. Det första världskrigets flodvåg förde kvinnorna i ett slag in på mannens arbetsområde. Vid den allmänna mobiliseringen av männen fick kvinnorna rycka in. De klarade jobben under svårare förhållanden än sina manliga kamrater. Det gav självförtroende. Kvinnoemancipationen kom in i en rasande utveckling. Och det gäller också kläderna. Rörlighet och praktisk användbarhet blev avgörande egenskaper. Kvinnornas nyförvärvade positioner på arbetslivets område skapade krav på att de själva skulle få utforma sitt liv utan ingrepp från någon manlig förmyndare. År 1921 fick kvinnorna i Sverige genom lag rätt att disponera sina egna inkomster. Ett helt nytt beteendemönster för den unga kvinnan kom efter kriget, och hennes möjligheter till ett eget fritt liv ökades under 1920-talet genom större möjligheter till högre utbildning.

Behovet av praktiska kläder för ökad rörlighet i arbetslivet medförde kortare kjolar. Snörlivet levde kvar hos dem som levte halva eller större delen av livet med ett sådant. Men i modet existerade det inte längre. Följ-

**VAN RAALTE
ILLUSION**
SILK UNDERWEAR

*A New Magic in
Underthings*

Its cobwebby sheer texture
is the marvel of all who
have seen it ... its tints
are new, glorious!
And Van Raalte Illusion
Silk Underwear yields ser-
vice as long as its texture
is sheer!
"... because you love nice things"

AT ALL GOOD SHOPS

14. Annons i
Vogue, maj 1917.

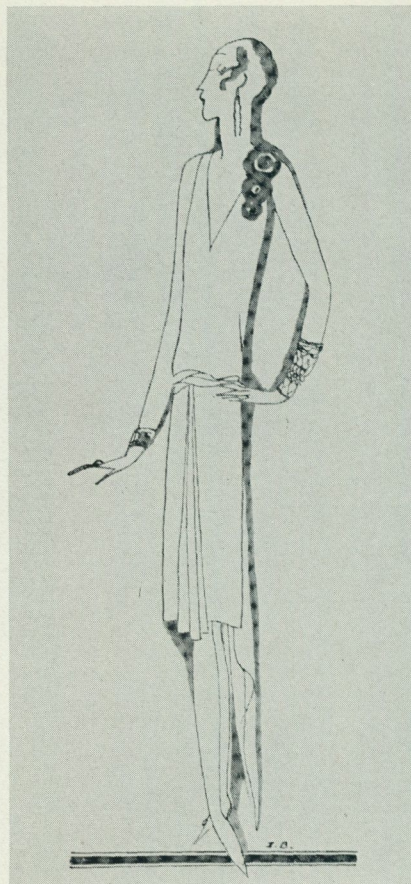
samma tunna och minimala underkläder av konstsilketrikå. Bysten, som under 10-talet och en bit in på krigstiden varit överväldigande på en onaturligt lång bål med smala höfter på för korta ben, fick efter ett kort mel-

lanspel med nästan empireartat uppflyttad midja, nära nog helt försvinna. Det var bystplattarens tid. Linjerna blev ytterligt enkla. Ett rakt fodral som utan individuell anpassning till kroppen hängde från axlarna till knä-

15. Aftonkappa av
sidenbroderi, sam-
met och blåräv.
Ur *Vogue*, maj 1916.

16. Den smala 20-
talssiluetten ur *Fe-
mina* (Paris), sep-
tember 1927.

et. Nu fick konfektionen sin chans.
Och den grep den.

Dammodets huvudstad är Paris och har varit så sedan åtminstone 1600-talet. Paris prestige vilar på fast grund. Om denna grundar sig på faktiskt stilledarskap eller beror på nödvändigheten för de otaliga modeindustrier, som koncentrerats dit, att behålla greppet om utvecklingen, spelar ingen roll. Hittills är Paris modets diktator.

Före 1914 skapades modet för och i en exklusiv överklassmiljö. De pari-

siska modehusen gjorde stora toaletter i siden och sammet med broderier och rik dekorativ utstyrsel, med décolletage och släp, för stora fester, opera och teaterpremiärer, kapplöpningar och alla den fina världens evenemang inklusive kröningar, furstedbröllop och hovcourer. Sekelskiftets stora modeskapare Jacques Doucet, Paquin, Callot Sœurs och två generationer Worth arbetade alla för enskilda beställare — visserligen kunder, vilkas klädpengar uppgick till hundratusentals kronor pr år, men dock en

17. Klänning med
empirelinje av
Lucile. Ur *Vogue*,
april 1919.

18. Aftonkappa och
aftonklänning,
design Zarah. Ur
Vogue, april 1919.

individuell kundkrets. Paul Poiret, som hörde till nästa generation, började sin bana inom huset Worth. År 1908 startade han eget företag och var fram till 1914 helt dominerande. Med honom kom något nytt in i den parisiska modevärlden — vardags-elegansen. Redan under sin tid hos Worth hade han gjort en kollektion enkla tailleurkostymer, som han föreslände för Jean Worth. Denne avvisade dem föraktfullt med orden: »Och det kallar Ni för ett plagg! Det är en säck!» Poiret blev banbrytare för en

mera differentierad elegans, och Gaston Worth, den ekonomiske ledaren för modehuset, förstod att Poiret var inne på rätt väg. Kundkretsen, hur förnäm den än var, efterfrågade inte bara ceremoniella rober utan också eleganta vardagskläder. Det fanns alltså redan före och under världskriget 1914–18 en tendens mot en mera differentierad klädsel, men genombrottet för en helt annan kläduppfattning kom som så många andra förändringar efter 1918.

Den som i alldeles särskild grad gav

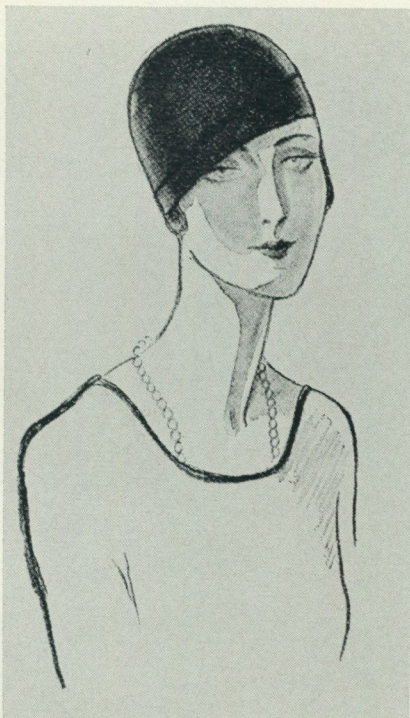

19. Svart breitschwanzjacka av Chanel. Hatten från Tallula. Vogue, september 1929.

20-talets mode dess form var Gabrielle (Coco) Chanel, verksam en första period 1918–1939 för att 1954 göra

comeback. Ganska följdriktigt har hon på 60-talet, som i så mycket tagit upp samma stil som 20-talsmodet,

20. Marquise Paola
di Medici i en tur-
ban av röd sammet
från Reboux. Ur
Vogue, augusti 1926.

uppnått förnyad uppskattning. Chanel vann enorm framgång med sin utstuderade enkelhet, de tillbakahållna färgerna, de knappa linjerna, som reducerade underkläderna till det minimala och uteslöt korsetten. För sina modeller valde hon tyger, som följde kroppen. Det var hon som lancerade jerseyen och de stickade plaggen. Hon föredrog mjuka småmönstriga engelska tweeder för dräkten, tailleuren, som var hennes stora slagnummer. Hon skapade 1918 »La Garçonne» som blev idealet under större delen av 20-talet. Och hon förkroppsligade det idealet själv i hög grad. Hon skriver om sin stil: »Jag stod med båda fötterna i en ny tid. För att komma fram till en stil som passade för tiden behövde jag bara förverkliga mig själv.

Jag klippte av mina kjolar och mitt hår, bar byxor och följsamma stoffer därför att jag ville kunna röra mig obehindrat. Jag har först efteråt sökt finna en form för detta behov». Som modeskapare hade Chanel givetvis sin exklusiva krets av privatkunder. Hon influerade på lyxindustrierna inom hela modets område: material, smycken, frisyrier, make-up, parfymer. Hennes största betydelse ligger emellertid i att hennes stil passade den industriella framställningen. Chemiseklänningen, jersey-ensemblen, den raka jackan och pullovern lämpade sig genom sin enkelhet väl för maskinerna. Nu kunde även på dammodets område de stora serierna göras. Tidsstilen sammanföll med beklädnadsindustriens möjligheter. Eller kanske segrade Channels enkelhet därför att den passade maskinerna. I varje fall har de stora parisiska modehusen sedan dess i allt högre grad skapat typiserade kollektioner avsedda för konfektionsindustriens serieproduktion.

Till Channels generation av modeskapare hörde också Madeleine Vionnet och Jean Patou. Något yngre samtida var Drécoll, Lucien Lelong, Alix Grès, Christobal Balenciaga och Elsa Schiaparelli m.fl. De båda generationer av modeskapare som här nämnts hör definitivt till två skilda epoker. Världskriget är den stora skiljelinjen politiskt, socialt och ekonomiskt. De gamla kunderna, Europas furstehus och hov, adel och finansmän, hade inte längre möjligheter att slösa förmögenheter på sina kläder. Som Worth d. y. själv yttrade: »Även prinsessorna åker numera buss och klär sig därefter.» I stället blev det de stora konfek-

SKETCHED AT
THE GREAT
FRENCH HOUSES

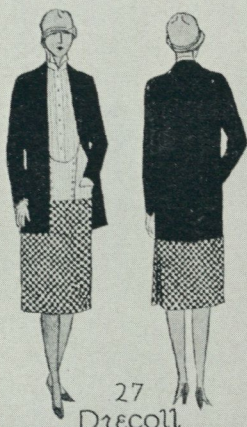
For descriptions, see page 108

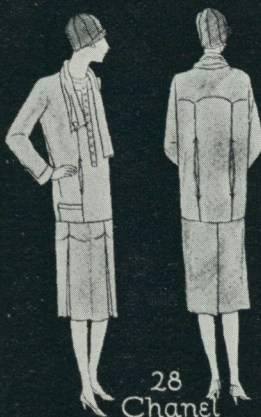
25
Molyneux

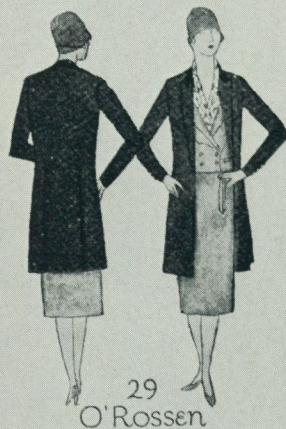
26
Louiseboulanger

27
Drecoll

28
Chanel

29
O'Rossen

30
Lelong

31
Lanvin

32
J. Suzanne Talbot - Lanvin

22. »Att vara chic,
är att vara lämpligt
klädd.»
Ur Vogue, maj 1925.

A Poquin coat of midnight-blue satin is part of one of the four ensembles that make up this complete wardrobe, and it may also be worn separately, with other frocks. The scarf and graceful fichu of the coat are of gold-brige satin, the Reboux hat of navy-blue velvet.

(Left) A Chanel day dress of faultless and exquisite taste is of midnight-blue georgette crepe, with embroidery in gold, seed-pearls, and coloured jewelled stones in a motif designed for Chanel by the Grand Duchess Marie of Russia, from a beautiful necklace belonging to the Romanoff family. Such a dress combines perfectly at an ensemble with the Poquin coat in the sketch above.

tionsfirmorna, som uppträdde som de köpstarkaste kunderna. De personliga kunderna, som beställde sina toaletter, fanns givetvis kvar, men de stora husen började nu göra upp särskilda kollektioner för visningar fyra gånger om året, där framför allt representer för de stora konfektionsfirmorna kom för att göra inköp av modeller för industriell framställning i stora

serier. Hela modedistributionen utvecklade sig under 20-talet i denna riktning och slog helt igenom under 30- och 40-talet. Med Dior-epoken är typiseringen av de stora modehusens kollektioner och anpassningen till konfektionens breda kundkrets genomförd.

Stora förändringar i modet är förknippade med nya material, nya ar-

Perfection Finds Its Own

FORTUNE smiles on her who, with imaginative insight, takes her individual fragrance from the treasure-house of Houbigant. For has she not proclaimed a taste for charm that is smart as well as pleasing? Has she not assumed an aura of chic and gracious loveliness?

In choosing a perfume by Houbigant, she acquires

her favourite odeur not only in its essence but also in soft, clinging powders, rouge in Parisian tones, and requisites of the bath and the dressing table... And what inspiration they bring! For in the exquisite depths of Quelques Fleurs, Le Parfum Ideal, Subtilité, Mon Boudoir, and Le Temps des Lilas is recorded all the ageless allure of fragrance.

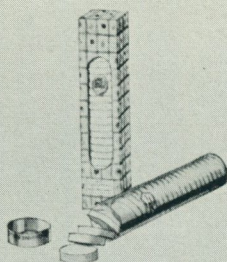
"Times Perfumes Whisper" is a booklet to help you decide which Houbigant odour best expresses your individuality. We would like to send it to you, with sachets of five different kinds. May we have your address?

HOUBIGANT, Inc., 339 West 47th Street, New York

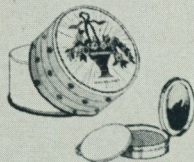
HOUBIGANT

PARIS

NEW YORK - CHICAGO - CLEVELAND - MONTREAL

Effervescent Bath Tablets are the latest creations of Houbigant. A single tablet—there are twenty-five in each flacon—gives exhilarating perfume to the bath. In Houbigant fragrances—\$1.75.

Houbigant Face Powder is obtainable in five odours, and in five natural tones—\$1.50... Compact Powder is of the same excellent quality; Compact Powder or Compact Rouge—\$1.50.

The same painstaking care that is lavished on the creation of rare Houbigant perfumes, is also given to Houbigant Talc. In many odours—\$1.00... Quelques Fleurs Skin Lotion—Daily use of this lotion keeps the skin fair and smooth—satin in texture—\$1.00.

Houbigant Dusting Powder is a masterpiece of the perfumer's skill. Used after the bath, its fragrance clings lightly to give one a sense of immaculate charm. In a large French box with flat puff—\$1.50 and \$2.75.

Houbigant Perfumes in purse size flacons—enabling one to try many odours inexpensively. Quelques Fleurs, Le Parfum Ideal, and Le Temps des Lilas at \$1. Subtilité and Mon Boudoir—\$1.25. La Rose France and Quelques Violettes, lovely flower perfumes—\$1.00.

Prices quoted apply to U. S. A. only

LE NOUVEAU BRIQUET
Automatique
Créé par

*Ce Briquet est garanti contre tous
vices de construction.
Il s'allume automatiquement
par simple pression.
Il apporte une amélioration à
tout ce qui a été fait à ce jour.*

Ne noircit ni le doigt, ni le gant.
Demandez Partout le Briquet LANCEL

24. Annonc för
cigarrettändare. Ur
Femina, november
1927.

25. Örringar med
diamant på en lång
kedja, som enda
smycke, rekomen-
deras för den ele-
ganta damen till
klänning i vitt siden
med enkla linjer.
Ur Vogue, augusti
1926.

23. Annonc för
Houbigants prepa-
rat. Ur Vogue, ok-
tober—november
1926.

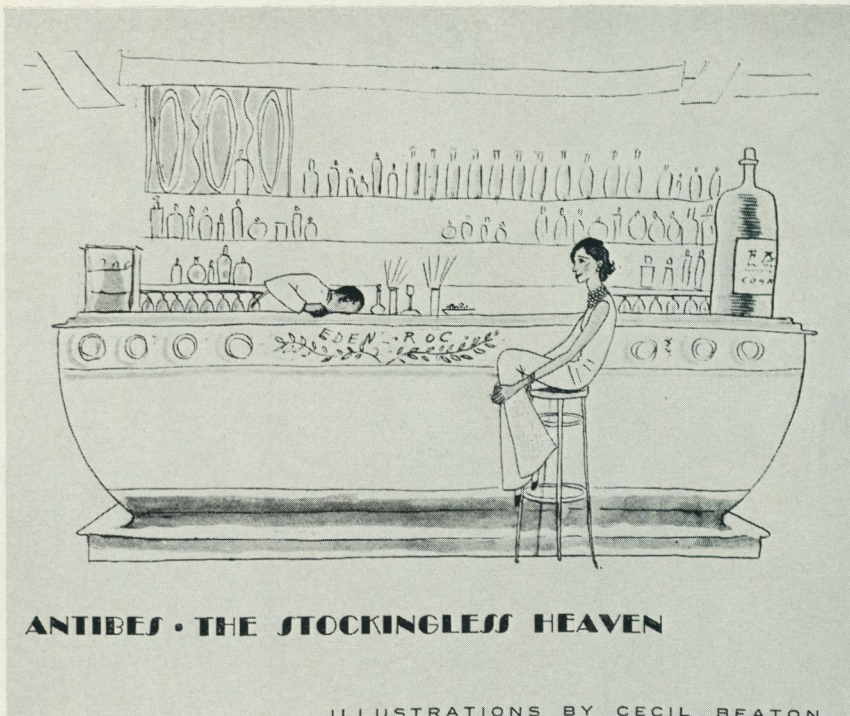
betsmetoder och nya organisatoriska former. De båda sistnämnda förutsätt-
ningarna var för handen i den in-
dustriellt organiserade produktionen.
Det nya materialet var konstfibrerna.
Konstsilket blev en billigare ersättning
i första hand för natursilket, vars höga
pris satte en gräns för en mera allmän
användning. Konstsilketrikån kunde
användas för damstrumpor och dam-
underkläder i massproduktion och gav
en av förutsättningarna för de korta
kjolarna och de åtsittande kläderna.

Samtidigt som beklädnadsproduk-
tionen i stort sett inriktade sig på den
breda kundkretsen kom också stille-
darna att bli andra. Den exklusiva mil-
jön, som ger förebilden, finns givet-

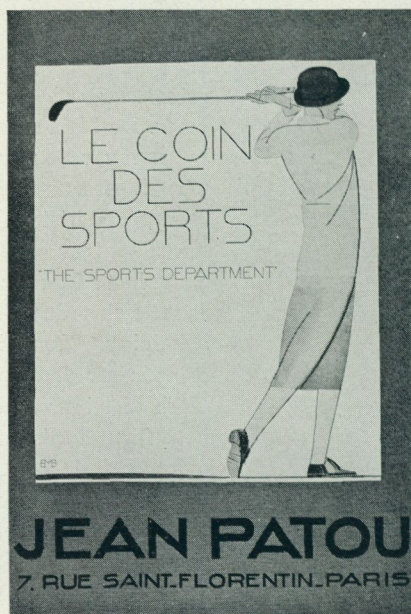
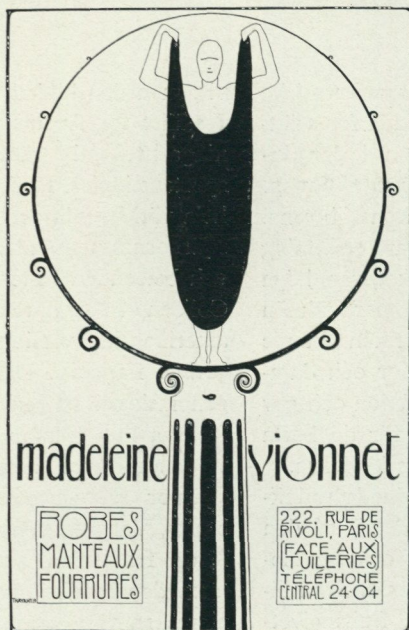

vis, men den bildades av andra skikt.
I stället för furstar, börd- och pen-
ningaristokrati trädde filmens och
sportens idoler. Hollywood spred över
hela världen via den vita duken film-
stjärnornas utseende, kläder, frisyrer
och beteendemönster. Clara Bow och
Colleen Moore representerade den
amerikanska versionen av La gar-
çonne, flappern. Den fick en större
genomslagskraft genom filmen än den
franska litet fränare och mera ambi-
valenta motsvarigheten. Manliga film-
stjärnor sådana som Douglas Fair-
banks, Valentino, Wallace Reid m. fl.
förde fram den amerikanska stilen
t. ex. den bredbrättade hatten, kosty-
mer utan väst, armbandsur m. m.

Nylén:
Beklädnads-
industrin
och modet

26. *The Hon. Mrs Reginald Fellowes i baren Eden Roc, Cap d'Antibes. Teckning av Cecil Beaton i Vogue, september 1929.*

27. Annonser i Vogue, augusti 1926.

DOUCET

JANE RÉGNÉ

GERMAINE LECOMTE

JENNY

28. Fritidskläder av Doucet, Jane Régné, Germaine Lecomte och Jenny; här framställda i en scen från badstranden, Lido 1929. Ur *Vogue* 1929.

Modeidealet genomgick en annan mycket märklig förändring. Det blev ungdomligt. Förr var det den mogna kvinnan och mannen som var stilbildare. Allt sedan 20-talet den unga

människan. Orsakerna är många och svåröverskådliga.

Under tjugotalet började den utveckling som den industriella beklädnadsproduktionen erbjuder och som

fortsatt med accelererande hastighet. Direkta resultat i kvantitet och kvalitet har vunnits. En viss formförenkling och standardisering av produkter-

na har blivit nödvändig för att passa den maskinella proceduren. Om 60-talet är kulmen på en slit och slängkurva eller en början vet vi inte.

SUMMARY

The Clothing Industry and Fashion

Clothes were made predominantly by hand a bit into the 20th century. In the 1930's a number of the larger readymade clothing producers still had a hundred or so home-workers who sewed cut garments on a piece wage basis. Industrial manufacture of men's and boys' clothing started in the early 20th century. As regards women's clothing it was mostly underclothes, aprons, corsets etc. in cotton or tricot which were produced industrially. Individual fit was essential so long as fashion was dominated by a tightly fitting narrow-waisted style. The first outer garment to be made industrially was the blouse, when coat and skirt came in around 1900 and the blouse was a necessary complement.

Men's and boys' clothing was early so standardized that it became well adapted for mechanical production. The small changes in cut made possible to produce machines which could be used on a long-term basis. Industrial manufacture exploited a trait in the male attitude to clothes and, in turn, accentuated the tendency to conformability and lack of variety. The readymade clothing industry produced, to start with, smocks, shirts, workmen's trousers and the like, but in due course also more fashionable suits and outer garments.

The rise in prosperity of the working class has greatly influenced the design of clothes, clothing habits, and production. Social prestige up to the first world war lay, with the male, in tail-coat, frock-coat, morning-coat, top hat, and white starched

items. The coloured shirt with fixed collar was among the innovations of ready-made clothing. The lounge suit became the universal garment; other new features were the trench coat, plus-fours, knitted wear, the soft hat, cap etc.—all acquisitions from the Anglo-Saxon environment.

Woman was suddenly brought by the war into a number of activities which had earlier been closed to her. Education and a freer financial, social and legal status gave women the chance of a life of their own. This also brought new demands on clothing. Until the Great War the creators of fashion worked entirely for individual customers. During the twenties Chanel introduced a number of the new fashions. She did away with the corset and the voluminous underclothes and brought in the woollen jersey and artificial silk underclothes. She created »La garçonne»—the type for female beauty.

This great simplification gave the readymade clothing industry its chance to become main producer on the women's fashion side as well. During the twenties, therefore, a change began to take place in the creation of fashions. It is no longer the individual client from the exclusive, rich, upper class environment that is the centre of interest, but industry. The readymade clothing industry had to select models which the machines could make and which were suited for large scale production.